

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1941.

Första kammaren.

Nr 32.

Söndagen den 25 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 256, angående anslag under femte huvudtiteln för budgetåret 1941/42 till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst och till kristillägg;
nr 257, angående anslag till kostnader för årlig taxering för budgetåret 1941/42;
nr 259, angående åtgärder till befrämjande av ökad tillverkning av bränn-torv m. m.;
nr 260, angående vissa anslag till kontrollstyrelsen m. m.; samt
nr 261, angående anslag till besparingsberedningen.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 262, angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 263, med förslag till förordning om avdrag å skatt på grund av militär tjänstgöring under år 1940.

Föredrogs och bordlades ånyo statsutskottets utlåtanden nr 4 och 118—137 samt bevillningsutskottets betänkanden nr 20 och 21.

Föredrogs bevillningsutskottets betänkande nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om varuskatt m. m.

I en den 25 april 1941 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 237, hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

- dels antaga vid propositionen fogade förslag till
- 1) förordning om varuskatt;
  - 2) förordning angående skattesatsen för den allmänna omsättningsskatten beträffande vissa varor;
  - 3) förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 22 december 1939 (nr 919) om skatt å läskedrycker;
  - 4) förordning om ändrad lydelse av 2 § 2 mom. förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker;
  - 5) förordning angående upphävande av förordningen den 22 december 1939 (nr 905) om industrisockerskatt;
  - 6) förordning angående upphävande av förordningen den 22 december 1939 (nr 906) om accis å druv- och stärkelsesocker samt stärkelsesirap;
- dels besluta, att den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan skulle från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämdes, i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

*Förordnings-
förslag om
varuskatt
m. m.*

Förordningsförslag om varuskatt m. m. (Forts.)

144	Mineralvatten och kolsyrade, alkoholfria läsk- drycker ..... 100 liter	12:—
-----	---	------

dels ock besluta, att förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa skulle från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämdes, i nedan angivna del erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstill för 100 kg kronor
		Flyktiga vegetabiliska oljor, — — — — — — — — — — andra slag, i kärl eller förpackning, vägende brutto: — — — — — E — — — — — E	200:— 200:—
257	587		
258	588		
<i>Anm. till nr 257—258 (stat. nr 587—588).</i> För flyktiga vegetabiliska oljor, som äro avsedda uteslutande för tillverkning av putsmedel för läderarbeten eller för skodon, skall tilläggstill icke utgå.			

Utskottet hade i det nu föreliggande betänkandet på återopade grunder hemställt, att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 237 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas,

A) antaga sex under punkten införda, med 1—6 betecknade förslag till förordningar i nyss angivna ämnen;

B) besluta, att den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan skulle från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämdes, i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

144	Mineralvatten och kolsyrade, alkoholfria läsk- drycker ..... 100 liter	12:—
-----	---	------

C) besluta, att förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa skulle från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämdes, i nedan angivna del erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	V a r u s l a g	Tilläggstill för 100 kg kronor
		Flyktiga, vegetabiliska oljor, — — — — — — — — — — andra slag, i kärl eller förpackning, vägende brutto: — — — — — E — — — — — E	200:— 200:—
257	587		
258	588		
<i>Anm. till nr 257—258 (stat. nr 587—588).</i> För flyktiga vegetabiliska oljor, som äro avsedda uteslutande för tillverkning av putsmedel för läderarbeten eller för skodon, skall tilläggstill icke utgå.			

Förordningsförslag om varuskatt m. m. (Forts.)

Utskottets förslag skilde sig från det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget bland annat därutinnan, att bland varor, för vilka allmän omsättningsskatt skulle utgå med en skattesats av 20 procent, i utskottets förslag upptagits radiogrammofoner, medan Kungl. Maj:ts förslag i motsvarande del upptog radiomottagningsapparater.

Reservation hade avgivits av, utom andra, herrar *Ekman, Velander, Axel Ivar Anderson* och *Hagberg* i Malmö, som inom utskottet yrkat, att utskottet måtte tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 237 oförändrad.

Herr talmannen hemställde, huruvida kammaren ville besluta att redan vid detta sammanträde företaga ifrågavarande, endast en gång bordlagda ärende till avgörande.

Härtill svarades ja.

Tillika beslöts, på framställning av herr talmannen, att betänkandet skulle företagas till avgörande punktvis, dock att vid behandlingen av punkten A 1 överläggningen finge omfatta betänkandet i dess helhet.

Punkten A 1.

Herr **Velander**: Herr talman! Utskottet har på en väsentlig punkt avvikit från den kungl. propositionen. I förteckningen över de varor, som äro avsedda att drabbas av den skärpta omsättningsskatten, finnas nämligen i propositionen upptagna radiomottagningsapparater, men har utskottet icke velat vara med om en skärpt beskattning av dessa.

Enligt inom utskottet vid föredragningen lämnade uppgifter har man räknat med en avkastning av skatten på radiomottagningsapparaterna av minst 7.5 miljoner kronor. Detta är ju ett betydande belopp; det närmar sig en tredjedel av hela den beräknade avkastningen av ifrågavarande beskattning. Jag kan inte yttra mig om huruvida dessa beräkningar äro fullt riktiga, men det rör sig i varje fall om så pass betydande belopp, att jag jämte tre andra utskottsledamöter icke ansett oss kunna biträda den av utskottet intagna ståndpunkten. Vi ha sålunda icke velat påtaga oss ansvaret för att finansministern skulle kunna gå miste om den avsedda skatteintäkten. Vår ståndpunkt grundar sig icke därpå att radioapparater med vår tankegång skulle vara några utpräglat lyxbetonade varor; de äro dock säkerligen lika lyxbetonade som exempelvis tandpulver och tandpasta, skokräm och reseffekter m. fl. i propositionen upptagna varor.

Nu ligger det nog så till, att utskottsmajoriteten, ehuru den inte säger någonting på den punkten, menar att finansministern skall skaffa kompensation för den uteblivna förhöjningen av omsättningsskatten på radiomottagningsapparaterna. Bland dem, som bilda majoritet inom utskottet, finnas sålunda de, som mena, att man kan vinna den kompensationen genom att höja licensavgiften för begagnande av radioapparat med exempelvis 5 kronor. Detta skulle ju betyda, att även den fattigaste, som icke har råd att hålla sig med annat än en mycket billig radioapparat, skulle få betala lika mycket i skatt som den som har råd att hålla sig med sådan apparat till åtskilliga hundra kronors värde. Reservationerna ha icke funnit en sådan utväg tilltalande; och, därest finansministern varit närvarande här i kammaren, skulle jag ha vädjat till honom att icke beträda en sådan väg. Det är ju också så, att vad som kan inflyta i form av licensavgifter för begagnande av radioapparater icke går direkt till statskassan utan disponeras i annan ordning. Jag misstänker därför att, om man skulle beträda

Förordningsförslag om varuskatt m. m. (Forts.)

den nu antydda vägen, det komme att ställas väsentligt större anspråk från allmänhetens sida än för närvarande på innehållet i radioprogrammen.

Enär det inte kan vara lämpligt, att kamrarna tilläventyrs stannade i olika beslut vid behandlingen av detta ärende — då syftet med denna varubeskattning komme att i viss mån förfelas genom dröjsmålet med skattens ikraftträdande — vill jag här icke resa något yrkande om bifall till propositionen. Men jag vill dock, herr talman, säga, att detta är enda anledningen till att jag avstår från att så göra.

Det är på en annan punkt, som jag också ville säga några ord för att om möjligt via protokollet nå finansministern. Enligt det föreliggande förslaget kommer skatten på läskedrycker att höjas med 2 öre från 10 till 12 öre per liter. Vid läskedrycksbeskattningens införande genom beslut vid urtima riksdagen 1939 beräknades omsättningen av läskedrycker till cirka 76 miljoner liter, och i propositionen därom förutsattes, att nedgången i omsättningen skulle stanna vid cirka 15 procent. I själva verket förhöll det sig så, att omsättningen av läskedrycker år 1938 uppgick till mellan 86 och 90 miljoner liter, medan omsättningen år 1940 stannade vid 65.7 miljoner liter. Nedgången i omsättningen blev alltså väsentligt över 25 procent. Nu räknar finansministern med en avkastning av skattehöjningen på läskedryckerna till belopp av 1,200,000 kronor. Detta måste innebära, att finansministern näppeligen räknar med någon fortsatt nedgång i omsättningen. Det förefaller som om denna utgångspunkt icke skulle vara hållbar. Man har ju måst konstatera, att omsättningen undan för undan kraftigt nedgått, visserligen icke uteslutande på grund av skattehöjningen utan även på grund av de hårda tider, vari vi leva. Jämför man sålunda omsättningen under t. ex. första kvartalet åren 1939, 1940 och 1941, finner man att nedgången motsvarat för 1940 i förhållande till 1939 18.2 procent och för 1941 i förhållande till 1939 icke mindre än 34 procent. Man torde sålunda ha att räkna med en kanske mycket kraftig nedgång av omsättningen av läskedrycker i fortsättningen. Jag skulle därför vilja hemställa till finansministern, att han måtte med uppmärksamhet följa utvecklingen på detta område och att han icke måtte tveka, därest nu hans kalkyler icke hålla streck inför verkligheten, att taga det initiativ till en kanske betydande sänkning av läskedrycksbeskattningen, som må finnas påkallat.

Herr **Bärg, Johan:** Herr talman! Jag nödgas kanske på någon punkt komplettera herr Velanders historieskrivning över vad som förekommit i utskottet. Herr Velanders säger, att det inom utskottet höjts röster för att, om riksdagen skulle godtaga utskottets förslag att stryka radioapparaterna från denna lista, man i stället skulle ge Kungl. Maj:t en erinran om att man kanske kunde taga ut en ersättning för de förlorade skatteintäkterna genom att höja avgifterna för radiolicenser. Ja, det är riktigt, att den frågan varit på tal, men jag tycker att herr Velanders gör litet för stort nummer av den. Det finns nämligen inte ett ord nämnt om den saken i det föreliggande betänkandet. Tanken framfördes inom utskottet närmast som ett försök att förmå de ledamöter som icke ville stryka radioapparaterna att gå med på en sådan strykning och i stället påpeka för Konungen, att det kunde vara värt att titta på licensavgifterna, men när det icke blev någon enighet i detta avseende, så ströks också det där kompromisserbjudandet ur utskottets betänkande. Jag medger att det fanns någon i utskottet, jag tror det var en enda person, som visade missbelåtenhet med att man strök detta påpekande, men inte tror jag att man behöver titta finansministern särskilt varmt för att han skall låta bli att reflektera på en sak som varken utskottets majoritet eller minoritet sagt ett ord om.

Förordningsförslag om varuskatt m. m. (Forts.)

I fråga om den skatteminskning som skulle uppstå, om man följer utskottets förslag och stryker radioapparaterna, har herr Velander också yttrat någonting, som jag tycker behöver kompletteras. När det gäller den intäkt, som finansministern antytt att han kalkylerade med på läskedryckerna, så underkänner herr Velander denna kalkyl, och jag tror att herr Velander har rätt i det fallet. Det är inte lätt att gissa, vart det barkar i väg med en dylik konstruktion, och den där kalkylen är nog minst lika osäker som andra kalkyler som äro byggda på detta förslag. I det fallet tror jag, som sagt, att herr Velander har rätt, men jag tycker att herr Velander skulle ha lagt samma syn på frågan om intäkterna genom ett godtagande av beskattningen av radioapparaterna. De 7.5 miljoner, som det talas om, äro beräknade på 1938 års omsättning, 35 miljoner kronor. Nu vet herr Velander mycket väl genom vad som upplystes i utskottet, att denna omsättning 1940 hade sjunkit till mellan 27 och 28 miljoner kronor. Man kan väl då inte göra det antagandet, att om man lägger på en skatt, som höjer kostnaderna med minst 20 procent, detta skall medföra, att 1941 års omsättning skulle stiga från låt oss säga 28 miljoner 1940 till 1939 års siffra, 35 miljoner, utan det bleve väl tvärtom. Man hade väl i stället grundad anledning att antaga, att omsättningen skulle sjunka från 28 miljoner kanske ned till 20 miljoner, vilket således skulle betyda en inkomst inte på 7.5 miljoner utan på 4 miljoner. Min maning till herr Velander, om jag får kalla det så, är alltså att han skall lägga samma kritiska syn på kalkylen av förlusterna genom att stryka radioapparaterna som han i sin riktiga kritik gjorde på frågan om intäkterna av läskedryckerna.

Ehuru intet motsatt yrkande är framställt, ber jag, herr talman, att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr Velander: Jag vill inte, herr talman, att kammaren skall få ett intryck av att jag icke lämnat i alla hänseenden fullt korrekta uppgifter. Det är därför, jag begärt ordet. Jag vidhåller — och detta har icke heller bestritts av utskottets ärade ordförande — att det inom utskottet på särskild förfrågan erhöles det bestämda uttalandet att avkastningen av den höjda omsättningsskatten på radiomottagningsapparater beräknats komma att utgöra minst 7.5 miljoner kronor. När jag återgav detta uttalande, sade jag, att jag icke kunde avgöra om beräkningen var riktig eller ej, men att jag i varje fall utgick ifrån att det rörde sig om ett rätt betydande belopp. Det framgick också av herr Bärge's anförande, att han ansåg, att man finge gå ut ifrån att det rörde sig om åtminstone 4 miljoner kronor. Jag kan dock härtill erinra, att uppskattningen av intäkten av hela denna beskattning, vilken finnes återgiven å sid. 47 i den kungl. propositionen, har karakteriserats av kontrollstyrelsen som *försiktig* och av generaltullstyrelsen som *onödigt försiktig*, och det torde vara alldeles otvetydigt, att i den kalkylen radiomottagningsapparaterna ingått med minst 7.5 miljoner kronor.

Sedan har ju herr Bärge vitsordat, att det på åtskilliga håll inom utskottet reflekterades på ett uttalande i den riktningen, att det borde undersökas, huruvida inte kompensation för den uteblivna skattehöjningen på radioapparaterna kunde vinnas genom höjda licensavgifter. Herr Bärge har också sagt, att det i förslagsbetänkandet fanns ett utkast till formulering av detta uttalande. Det är inte heller uteslutet, att någon ledamot av utskottet, som alldeles bestämt höll på att uttalandet skulle stå kvar i utskottets betänkande, ger sin mening till känna i medkammaren. Vad sålunda förekommit beriktigar mitt yttrande om sympatier på visst håll för en höjning av licensavgiften för begagnande av radioapparat.

Förordningsförslag om varuskatt m. m. (Forts.)

Herr **Ohlin**: Herr talman! Jag skall be att gå göra ett kort uttalande med anledning av den motivering, som herr finansministern använder, när han medtager tandpulver och tandpasta vid denna speciella varubeskattning. Han säger i propositionen, att »nämnda varor ha på grund av en omfattande reklam uppnått stor omsättning. Den betydande kostnaden för denna reklam ingår självfallet i varans pris. Varan erhåller därigenom obestriddligen en viss lyxbetoning. Å andra sidan torde icke kunna förnekas, att ifrågakommande preparat ha viss betydelse för folkhygien». Jag finner detta uttalande vara så pass egendomligt, att jag skall be att få anknyta ett par observationer därtill.

Finansministerns ståndpunkt är den, att när en vara distribueras med hjälp av en betydande reklam, erhåller varan lyxkaraktär. Detta är en sats, som jag förmodar, att herr finansministern kanske har varit något tveksam om, ty han använder ordet »obestriddligen», och det är ej ovanligt att man gör det, när man tycker att en sak är rätt diskutabel. Jag skall be att få visa, hur pass diskutabel den är genom att göra en jämförelse med en så betydande artikel som konfektionssyddna kläder. Vi veta alla att de tillhöra de varor, som säljas med användande av en betydande reklam, och vi veta också att sådana kläder kunna räknas till de billigaste samt att de i regel äro billigare än de, som framställas på annat sätt. Det visar sig här alltså, att den stora produktion, som blir möjlig tack vare en effektiv försäljning, åstadkommer en lägre framställningskostnad till fördel för köparna. Jag tror man kan säga, att exemplet med konfektionskläderna visar, att reklamen i detta fall liksom i många andra fall är att betrakta såsom ett transportmedel, som ingalunda på något sätt får förändra en varas karaktär från att vara en nyttighetsvara till att bli en lyxvara.

Ja, man skulle kunna nämna en lång rad av andra exempel, men jag skall av hänsyn till tiden underlåta detta. Jag erkänner naturligtvis, att en hel del reklam icke på detta sätt kan betraktas som ett transportmedel utan väsentligen utgör ett konkurrensmedel, där det ena märket tävlar med det andra, men denna konkurrerande reklam tror jag är den mindre delen av den försäljningsverksamhet, som i vårt moderna samhälle spelar en så stor roll. Jag menar således, herr talman, att den större delen av den reklamverksamhet, som förekommer i vårt samhälle, är en produktiv sak, vilken möjliggör framställning i stor skala och därigenom medför en sänkning av produktionskostnaderna samtidigt som den sätter varorna effektivt inom räckhåll för den stora skaran av konsumenter, så att konsumenterna bli mera bekanta med de möjligheter till behovstillfredsställelse som nu erbjuda sig än vad de eljest skulle vara.

Jag har alltså, herr talman, här endast velat deklarerat, att denna finansministerns nyss citerade motivering, som möjligen skulle kunna tänkas ha konsekvenser framåt i tiden vid behandlingen av senare framkommande spörsmål av denna art, enligt min mening icke kan accepteras. Däremot kan det ju anföras andra skäl, som möjligen berättiga till att de varor, som här ifrågakomma, medtagas under denna beskattning. Jag har därför, herr talman, intet yrkande att framställa.

Herr **Franzon**: Herr talman! När herr Velander fortfarande gör gällande att enligt hans beräkning de 20 procentens skatt på 35 miljoner kronor skulle ge i högre omsättningsskatt 7 miljoner kronor, så vill jag endast säga, att det är ganska svårt att få en bestämd uppfattning om radioapparaternas sammanlagda försäljningsvärde. Jag tror mig ändå veta, att det under de sista åren har sålts i detta land 190,000 å 200,000 apparater om året, och detta antal skulle representera ett detaljhandelsvärde av mellan 35 och 38 miljoner kronor. Den siffra, som nu finns tillgänglig, visar, att antalet radioapparater, som såldes föregående år var mellan 130 och 140 tusen apparater och högt

Förordningsförslag om varuskatt m. m. (Forts.)

räknat representerade en summa i detaljhandeln av 28 miljoner kronor. Det är självfallet, att om priset på dessa apparater nu skulle ytterligare höjas, icke med 20 utan med 25 procent — ty man skall ju redovisa 20 procent på det nya priset — går antalet försäljningar också ned i fortsättningen. Jag tror att den siffra, som utskottets ärade ordförande nämnde, 4 miljoner kronor, är vad man rätteligen bör kalkylera med, när man hävdar att denna högre skatt även skall utgå på radioapparater.

Jag vill också understryka, att om försäljningen skulle ytterligare minska på grund av en ny prishöjning, kommer statsverket även att förlora på den omsättningsskatt, som redan utgår på radioapparater. Jag hänvisar också till den inkomstberäkning, som framgår av de särskilda bilagorna till propositionen, och understryker, vad jag sagt tidigare, att det är svårt att få någon bestämd siffra på detaljhandelsvärdet för radioapparater. Det nämnes ju också där att det angivna värdet endast är ett uppskattat värde.

På grund av det anförda yrkar jag bifall till utskottets hemställan.

Herr statsrådet **Wigforss**: Jag har inte varit inne i kammaren tidigare under debatten och har därför inte hört de skäl, som från de reservanters sida, vilka vilja bibehålla Kungl. Maj:ts förslag oförändrat, anförts emot utskotts-betänkandet, när utskottet vill ta bort radioapparaterna ur förteckningen över skattepliktiga varor, men eftersom det är den enda egentliga ändring av propositionen, som utskottet föreslagit, kanske jag får lov att säga några ord.

Det är klart att de skäl, som kunna anföras för att bibehålla radioapparaterna i förteckningen, äro de, som ha förmått regeringen att i ett tveksamt läge gå på den sidan. Jag säger i ett tveksamt läge, ty ingen är väl okunnig om att i hela denna beskattning av vad som kallas lyxvaror eller umbärliga varor är det på nästan alla punkter möjligt att föra fram skäl både för och emot. Därför har också under utredningens lopp den ursprungliga planen, som innebar att ett mycket stort antal varor skulle upptagas till s. k. lyxbeskattning, ändrats undan för undan, och man har vid varje ny behandling inte gjort annat än skurit ned antalet varor, som skulle komma med, dels därför att det har visat sig svårare än man från början trott att göra skillnad mellan olika kvaliteter, och dels därför att det vid närmare undersökning av produktionsförhållandena för dessa olika varor har kunnat anföras åtminstone sannolikhetsskäl från producenternas sida, att en mycket skärpt beskattning skulle medföra sådana rubbningar i produktionen och därmed också i sysselsättningen, att den statsfinansiella vinsten icke skulle stå i något rimligt förhållande till de ekonomiska rubbningar, som man skulle utsättas för. Det har gjort att det bara återstår en låt oss säga mycket liten samling av varor i det för kamrarna framlagda förslaget. Även beträffande dessa varor, som nu till sist kommit med, ha naturligtvis mycket delade meningar kunnat råda. Jag förråder ingen hemlighet, om jag säger, att det inom regeringen just beträffande dessa båda ting, som här ha varit föremål för behandling, dels tandpulver och tandpasta och dels radioapparater, rådde tveksamhet om de skulle medtagas eller icke.

Jag skall inte ta upp en diskussion med herr Ohlin om reklamens betydelse. Om det kanske med ett något oegentligt uttryck står i propositionen, att de stora reklamkostnaderna ge dessa varor karaktär av lyxvaror, så har meningen där bakom icke varit annan än den att, när man kan göra tänderna rena med låt oss säga saltvatten eller med något annat mycket billigt medel, det kan vara onödigt att betala 1 krona 25 öre för en tub tandkräm, som kanske i tillverkning kostar 10 öre och där resten av priset utgör försäljningskostnader, däribland en hög reklamkostnad, som herr Ohlin anser vara en nödvändig försäljningskostnad, men som enligt min mening borde ha kunnat komma ned till en

Förordningsförslag om varuskatt m. m. (Forts.)

lägre siffra. Utan att önska att på denna söndagstimme förmå kammaren att diskutera den saken får jag lov att säga, att det väl ändå är klart, att värdet av en omfattande reklam, som avser att förmå människorna att köpa Stomatol i stället för Siko eller Siko i stället för Stomatol, värdet av en sådan reklam, säger jag, såsom ett transportmedel för konsumenterna kan vara föremål för delade meningar.

Beträffande radioapparaterna var tanken inom finansdepartementet ursprungligen den, att man skulle göra skillnad mellan olika prisklasser och att alltså de billigare radioapparaterna skulle hållas fria från skatt, medan man däremot skulle skattlägga de dyrare. Det visade sig emellertid, att detta förslag stötte på så stora tekniska svårigheter att det blev nödvändigt att göra ett val, och när det valet skulle göras, föreföll det naturligtast att ta med varan i förteckningen för att sedan låta riksdagen bedöma, om man ansåg att den skulle undantagas från skatten. Med den tveksamhet, som från början har rått om denna vara, är det uppenbart att jag inte kan göra några mycket starka invändningar, ifall nu en mycket stor majoritet inom bevillningsutskottet från sina utgångspunkter och med sin syn på allmänhetens behov anser det riktigare att den lämnas utanför. Jag kan således acceptera utskottets förslag.

Herr Ohlin: Herr talman! Jag vill bara påpeka, att finansministern i sitt svar till mig har fallit tillbaka på en annan motivering än den, som finns i den kungl. propositionen. Han säger nu att tandpulver och tandpasta ha lyxkaraktär därför att man kan använda billigare medel att rengöra tänderna med. Det anser jag också. Men detta är ett helt annat skäl än det, som står angivet i propositionen.

Sedan vill jag också understryka, att jag icke uttalade någon som helst mening, huruvida reklamkostnaderna vid försäljning av tandkräm voro för stora eller icke, och då finansministern tillskriver mig den uppfattningen, att jag ansåg dem vara nödvändiga, får det stå för hans räkning och icke för min. Det som jag opponerade mig emot var uteslutande den *principen*, att en vara, som säljes med reklammedlens hjälp i betydande omfattning, härigenom erhåller lyxkaraktär. Jag anser detta vara en oriktig och vid vissa tillfällen farlig princip, som jag alltså velat förklara att jag för min del icke kan gilla.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, bifölls vad utskottet i den nu föredragna punkten hemställt.

Punkterna A 2—A 6, B och C.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Anmälde bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 257, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om varuskatt m. m.

Skrivelseförslaget godkändes under förutsättning att utskottets hemställan i betänkande nr 22 bifölles även av andra kammaren.

Föredrogos och bordlades ånyo bankoutskottets utlåtanden nr 43—45, första lagutskottets utlåtande nr 35, andra lagutskottets utlåtande nr 25 och memorial nr 26, första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 9 samt kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtanden nr 7 och 8.

På framställning av herr talmannen beslöts att bevillningsutskottets betänkande nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1941, m. m. jämte i ämnet väckta motioner, skulle uppföras främst bland två gånger bordlagda ärenden på föredragningslistan för nästa sammanträde.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 2.43 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
